

NA RUBU EUROPE - ŽIVOT KOJI SE (NE) PREDAJE UNCATEGORIZED

Demografski izazovi graničnih područja

📅 15.09.2025 👤 dphr

Stjepan Šterc: „Nacionalna sigurnost ugrožena depopulacijom Banovine“

Na području Pounja i banovine općenito sve je više praznih, napuštenih kuća i tek se ponegdje može vidjeti neka baka ili djed koji tijekom ljetnih dana sjedi pred svojom kućom. I dok su se još prije desetak godina vozeći se Pounjem mogla vidjeti svakodnevna obiteljska ili susjedska

okupljanja po dvorištima sada je tok sporadična pojava i to uglavnom za ljetnih mjeseci kada se u Pounje vrate oni koji su iz njega negdje otišli. Ovo je kraj koji živi ljeti, a već s prvim danima jeseni novno opusti.

Da je stanovnika sve manje dokazuju i kruti statistički podaci. Općina Dvora, koja je najveća po broju stanovnika u Pounju, prema popisu stanovništva iz 2021. godine brojala je 2996 stanovnika. Samo deset godina ranije, prema podacima popisa stanovništva 2011. godine, brojala je 6233 stanovnika. U ovoj je općini lani, 2024. godine, stiglo 10 novorođenih stanovnika, dok ih je u istom razdoblju umrlo 76. Od gotovo 3 tisuće stanovnika općina Dvor ima tek 346 stanovnika mlađih od 19 godina, odnosno 11,5 posto.

Hrvatska Kostajnica, koja ima status grada, prema popisu stanovništva 2021. godine brojala je 1879 stanovnika i u samo 10 godina izgubila je nešto manje od 1000 stanovnika jer je 2011. godine, po popisu stanovništva, u njoj živjelo 2763 stanovnika. Ovaj gradić lani je postao bogatiji za 6 novorođenih stanovnika, dok je istovremeno preminulo 28 stanovnika. U ovom gradu 282 stanovnika mlađa su od 19 godina što čini 15 posto stanovnika.

U Hrvatskoj Dubici 2021. godine živjele su 1462 osobe, dok ih je deset godina ranije bilo 2073. prošle godine ova je općina dobila 4 nova stanovnika, dok ih je 17 umrlo. U Hrvatskoj Dubici 232 osobe mlađe su od 19 godina, odnosno 15,86 posto što Hrvatsku Dubicu smješta u vrh pounjskih naselja po broju mladih osoba.

O problemu depopulacije ovog područja razgovarali smo s najpoznatijim hrvatskim demografom, doc.dr.sc. Stjepanom Štercom, profesorom s Hrvatskih studija, koji već desetljećima upozorava na negativne demografske trendove kao ekonomsko, razvojno, ali i sigurnosno pitanje.

Naime, kako bi ste Vi opisali demografsku sliku područja Pounja, područja koje je granica Europske unije i područja koje graniči s politički izazovnom Republikom Srpskom?

Podaci službene statistike su neumoljivi i prirodni je pad stanovništva, više umrlih nego rođenih, jasno vidljiv u svim administrativnim gradovima i općinama u posljednjih 15 godina. Silazni je trend po svim demografskim pokazateljima zabrinjavajući s najavom vrlo neizvjesne demografske budućnosti, a depopulacija, prirodni nestanak, iseljavanje, nestanak učenika osnovnih i srednjih škola i prostorna praznina potvrđuju demografski slom i dolazak do razine nakon koje se više ne može mirno promatrati nestanak. Posebnost banovinskog prostora i njegova geografska pozicija kao graničarskog kraja prema susjedstvu i u europskom „predziđu“ nije zaslužila mirnoću promatranja nestanka, već poziciju strateškog nacionalnog prostora u razvojnom i sigurnosnom smislu.

Koji su po Vama ključni razlozi depopulacije na tom području i smatrate li da, s obzirom da je ovo granično područje, veća sigurnosna opasnost za državu taj nedostatak stanovnika?

Ključni razlozi depopulacije ovakvih prostora kao što je banovinski leže u potpunom zanemarivanju regionalne razvojne nivelacije i silne koncentracije svih funkcija u glavnom gradu, makro regionalnom i regionalnim središtima, a u demografski ispražnjena područja i da nema planova imigracijom će ulaziti neko drugo novo stanovništvo. Nacionalna sigurnost je time izravno ugrožena jer su temelj sigurnosti ljudi i njihova brojnost, njihov sastav i projekcijski trendovi u vremenima koja slijede.

Postoji li još uvijek potencijal za povratak iseljenih stanovnika ili su izgledi za to vrlo mali?

Potencijal za povratak ili dolazak iseljenih iz ove regije, ali i iz cijele Hrvatske i ukupnog hrvatskog iseljeničtva postoji, ali povratka nema po pozivu vratite se vi nama, već povratak slijedi po postavljenim poticajnim modelima i mjerama jer ljude koji žive u takvim ruralnim i brdskim pri graničnim prostorima treba nagraditi što uopće tamo žive, rade i daju funkciju prostora. Nagraditi nizom životnih povoljnosti vezanih za rad, stanovanje, porezni sustav i slično.

Koliko je realno očekivati povratak mlađih generacija koje su, na primjer zbog školovanja, odrasle izvan ovog područja?

Upravo mlade i obrazovane generacije i mlade obitelji s djecom treba poticajno usmjeravati na ostanak i povratak pa i kad rade u središtima razvijajući stabilnu dnevnu migraciju i ostankom im nuditi rješavanje ključnih životnih pitanja. Realnosti nema kad su djelovanja samo deklarativna i politička, ali ima kad se razvijaju modeli obnove, demografske revitalizacije, regionalne razvojne nivelacije i slični.

Jesu li poticaji države po Vama dovoljni da ostanak u tim područjima bude učinkovit?

Konačne se treba prekinuti mirnoća promatranja demografskog nestanka i javna retorika kako se radi o nemogućoj misiji, propuštenom vremenu i sličnim političkim, ideološkim i inim retorikama. Kad se konačno komplementarno poslože revitalizacijski modeli i mjere s nacionalne, regionalne i lokalne razine, kad se pokaže vrednovanja demografske problematike sukladno njezinom temeljnom značenju ha ukupni razvoj i nacionalnu sigurnost i kad se vrednovanje prostora postavi prema znanstvenim zakonitostima, logičan je slijed i razvojna regionalna nivelacija i povratak života u demografski ispražnjena područja.

Što bi središnja državna vlast, po Vama, moga dodatno učiniti da se zadrže stanovnici tog kraja?

Središnja bi državna vlast trebala donijeti Zakon o demografskoj obnovi prema 4 r revitalizacijska modela s nizom poticajnih mjera, koji bi obvezao sve izvršne resore i sve političke razine postupanju. Zakon bi uključivao zaustavljanje iseljavanja mladih, klasičnu demografsku revitalizacijsku politiku, plansko racionalno i selektivno useljavanje i usmjeravanje mladih i obrazovanih i mladih obitelji s djecom u demografski ispražnjena područja.

Koji bi bio Vaš glavni savjet donositeljima odluka kad je riječ o spašavanju ovog dijela Hrvatske?

vo, trebalo bi konačno shvatiti i prihvatiti kako su demografska problematika i razvojna regionalna nivelacija ključne pretpostavke razvojne budućnosti, uređenosti i nacionalne sigurnosti.

Drugo, političke odluke ne donositi temeljem političkog osjećaja i pripadnosti, već temeljem znanstvenih dokazanosti. Treće, prihvatiti i sukladno tome izvršno postupati hrvatske pri granične prostore i ljude u njima kao osnovu nacionalne sigurnosti.

Četvrto, donijeti Zakon o demografskoj obnovi kao nad zakon i time obvezati sve sustave na izvršno postupanje.

Inače, prema podacima Zavoda za statistiku lani se na područje Sisačko-moslavačke županije ukupno doselilo 2.860 novih stanovnika, dok ih je istovremeno ovu županiju napustilo 2.773, od čega je 1596 stanovnika odselilo u inozemstvo. Zavod za statistiku još uvijek nije objavio podatke koliko je građana napustilo pounjska naselja, no može se dogoditi da novi podaci pokažu su ipak neki odlučili svoj novi dom pronaći u ovom području.

Koraljka Djetelić

Foto: Izvor HRT

Ovaj tekst objavljen je uz potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti

← [Pristupi prodaji – kako učinkovito prodavati?](#)

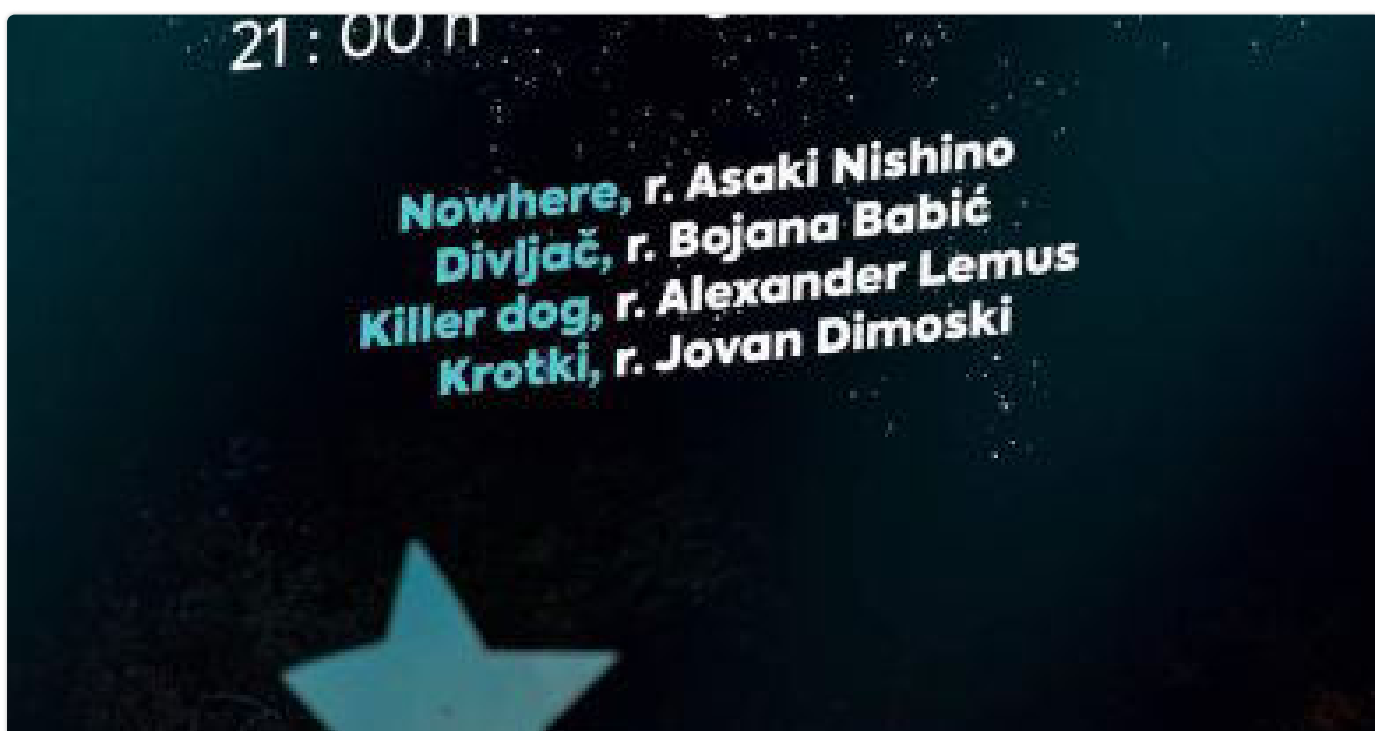
[Sljedeća objava](#) →

 You May Also Like

S one strane granice: Zašto kupujemo u susjedstvu?

📅 07.09.2025

Kino pod zvijezdama u Sisku

📅 01.08.2023

DRAŽEN SUVIĆ, obrt za informatičke usluge: "Ako imaš ideju i volju sve će biti u redu"

📅 15.12.2024

Možda bi vam ovdje na početku, kao što vjerojatno očekujete, trebali otkriti tko stoji iza ovog portala. Tko smo ustvari mi? No, ovdje nisu bitna naša imena, adrese, ono čime se mi u nekom stvarnom životu bavimo. Na ovom portalu, u ovom virtualnom svijetu, važna je samo dobra priča.

Svakodnevno smo okruženi samo nekim teškim temama, problemima. Čovjek je čovjeku postao vuk. Nekako nam se čini se da prijateljstva više ne postoje. Da se pomoć potrebitima pruža samo kad netko od toga ima svoju korist. Činjenje dobra, kao da je zaboravljeno.

No, mi ne želimo vjerovati u to. Želimo vjerovati da još uvijek ima dobrih ljudi. da još uvijek postoje oni kojima je pomoć svom prijatelju, susjedu, pa i nepoznatom prolazniku, važnija od nekog vlastitog interesa. I želimo da i Vi, dragi naši prijatelji, povjerujete da još uvijek ima nade za nas.

I zato želimo na ovom portalu objavljivati samo dobre priče. Priče koje će pokazati da su dobri ljudi još uvijek među nama. Ako i Vi znate za neku od takvih priča pišite nam. Jer želimo da se dobar glas daleko

Impressum

Glavni nakladnik: Udruga za promicanje pozitivnih vrijednosti u društvu Dobre priče

OIB 89072956575

MB 05221501

Urednica: Jasmina Jovev

Redakcija: Jasmina Jovev

Koraljka Djetelić

Sanja Blažević

e-mail: udruga.dobre.price@gmail.com

Kontakt: +385 98 212091

Zadnje

A što kaže politika ? Hoće li biti života na granici u Dvoru ? 25.11.2025

Hrvatska Dubica – mogućnost kvalitetnog života u maloj općini 25.11.2025

Hrvatska Kostajnica – središte pounjske rivijere 25.11.2025

Kategorije

Medijska pismenost

Mladi

Na rubu Europe – život koji se (ne) predaje

Projekti

Razgovori o zdravlju

Ritam menopauze

StartUp

StartUp generacija

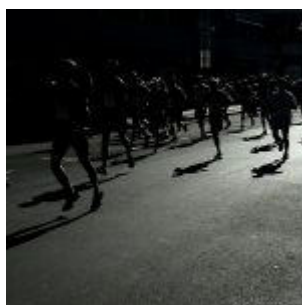
Jp Vodič

Uncategorized

Vijesti

Zašto mladi napuštaju SMŽ? – obrazovne i karijerne perspektive mladih u regiji

Zdravi razgovori

Copyright © 2025 [Dobre priče](#). All rights reserved.
Theme: [ColorMag](#) by ThemeGrill. Powered by [WordPress](#).